

Nr. 11 | November 2008 |

30ste jaargang

verschijnt niet in augustus

P 408.654

Kerk in verandering

Afgiftekantoor : 1050 Brussel
Verantw. uitgever en afzender des
G. Liagre, Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel

Inhoud

Schriftwerk - Woord van de voorzitter

Een waardevast aandeel	p. 3
Protestanten in kleuren...	p. 3

In het vizier : Kerk in verandering

Tien jaar later, een hoopvolle terugblik	p. 4
Ruimte en richting	p. 6
Weg met het getob en het cynisme, voel de frisheid van een nieuwe wind	p. 8

Uit de coördinaties

Werkgroep Christendom - Islam	p. 10
De bijdrage van de Joods- Christelijke-Moslim-dialoog aan de vredesopbouw in het Midden-Oosten	p. 12
Studiefonds : Ik help een kind	p. 13
Het Stigmaspel, voor Kerk & jeugd	p. 14

Column

Heilzame omkering	p. 15
-------------------	-------

Faculteit

60 jaar Israël : discussieavond	p. 16
Symposium en opening academiejaar	p. 16
Afscheidsbundel	p. 16

Van hier en daar

Vormingsactiviteiten Motief vzw	p. 17
Groeten uit Zuid-Afrika	p. 18

Gedicht

Met de engelen te zingen	p. 19
--------------------------	-------

Boekbespreking

Over bezinning, Calvijn en reizen...	p. 20
--------------------------------------	-------

Advertenties

Protestantse Solidariteit	p. 22
Ziekenhuisaalmoezeniersdienst	p. 23

Protestantse Omroep

Op 't Geuzenkerkhof	p. 21
Programma	p. 24

Uit de redactie

Veel mensen maken zich zorgen over de kerk, over hùn kerk, de kerk die hen lief is, waar ze zoveel in hebben geïnvesteerd, waarvan ze zoveel hebben verwacht. Heeft die kerk nog wel een toekomst? Zal er nog een kerk zijn in de toekomst? De groepen worden kleiner, er zijn spanningen, en niet alleen tussen de 'oude garde' en de nieuwe, maar ook rond de vraag waarover het in de kerk eigenlijk moet gaan. In dit nummer van *Kerk-mozaïek* vindt u drie verhalen, heel verschillend, maar allemaal geschreven vanuit betrokkenheid op de kerk. Mw. Sonia Mommaerts vertelt heel persoonlijk hoe ze het hele proces rond de sluiting van het kerkgebouw van Brussel-Silo (Laken) heeft beleefd als een afscheid, maar ook als een nieuw begin. Een crisis is ook een kans, als ze maar eerlijk onder ogen wordt gezien. Ds. Henk van Andel schrijft over hoe je tendenzen in de gemeente die met elkaar strijden of groepen die elkaar lijken te mijden, toch met elkaar in contact kunt proberen te brengen, zodat er geen verwijdering maar toenadering ontstaat. Wat hij voorstelt zijn geen wondermiddelen, maar menselijke overwegingen, maar daarmee zullen we het ook in de kerk moeten doen. Het derde artikel (van prof. Henk de Roest) gaat wat dieper in op de materie en probeert die in een breder kader te plaatsen. Zijn oproep om in de kerk "dubbel" te denken (voor binnen en buiten) kan gelezen worden als een vurig pleidooi om de storm die door de kerk (de wereld) gaat, niet alleen maar te ervaren als bedreigend, maar ook als "een frisse zuiverende wind". Met deze artikelen hopen we u, beste lezer, te bemoedigen. Voor de vele andere interessante artikelen en beschouwingen in dit nummer, verwijs ik u graag naar de inhoudsopgave.

De redactie (Dick Wursten)

Een waardevast aandeel

Lmc. 12: 33 - 34

Bovenstaande tekst spreekt over ‘een geldbuidel die niet verslijt’. Dat zou veel mensen als muziek in de oren klinken. De afgelopen maand zijn we overspoeld met berichten over banken die in de problemen zijn gekomen en mensen die het geld van hun beleggingen dreigen kwijt te raken. Wat kort geleden nog als een veilige investering werd gezien, lijkt dat plotseling volstrekt niet meer te zijn. Dat geeft mensen een onveilig gevoel. En mensen gaan vervolgens denken: waar is mijn hard verdiende geld nog veilig?

Dit heeft te maken met een gevoel van veiligheid. Het spreekwoord zegt: “de mens lijdt het meest door het lijden dat hij vreest”, en er wordt wat afgevreemd in tijden als deze. Ook al grijpt de overheid in, ook al wordt er gezegd dat ons spaargeld gegarandeerd wordt, dat is toch te weinig om onze angsten te weerspreken.

Maar het geeft wel te denken. Ik las onlangs ook een bericht in een krant over een vrouw uit Engeland, die had geprobeerd om een jaar lang elke dag van slechts één pond te leven. Een Engels pond is ongeveer 1 euro 25. Het was haar gelukt, door van alles het goedkoopste te kopen, door veel op openbare recepties te komen (waar ze telkens weer dezelfde mensen trof, die net als zij gratis wilden eten en drinken) en door elke reis te voet of met de fiets te maken. Het lukte haar, en zij concludeerde voor zich zelf: nu ben ik voor geen enkele crisis meer bang.

Maar dat zou de meesten van ons toch niet geruststellen, want los van het feit dat wij het haar niet gauw na zouden doen, blijft vaak toch de knagende angst bestaan dat wij om de één of andere reden diep zouden worden geraakt in onze middelen van bestaan. Is het niet door de mot, dan wel door de roest. Inflatie en beurscrisissen zijn de mot en roest van deze tijd.

Op zo’n moment is het goed om ons weer open te stellen voor de woorden van Jezus: als je op God bouwt, kun je weliswaar net zo goed worden geraakt in geld en goederen als iedereen, maar onder alle omstandigheden biedt Hij ons iets aan wat onbetaalbaar is: de belofte dat ons diepste gevoel van zekerheid niet hoeft af te hangen van de grillen van de vrije markt. Het Koninkrijk der hemelen is niet beursgenoteerd. Ons aandeel is verzekerd.

Ds. Marcel POOL,
predikant te Menen.

Protestanten in kleuren...

De naam protestant komt van het Latijnse ‘pro-testari’, dat betekent: een publiek getuigenis afleggen ten overstaan van anderen die dat betwisten. Welk publiek getuigenis protestanten afleggen is echter minder duidelijk.

In Calvijns tijd was dat makkelijker: de protestant zei “ja” tegen een geloof dat hem van zijn goede werken onafhankelijk maakte. Vandaag een portret van de protestant schetsen, is minder vanzelfsprekend. Het protestantisme is versplinterd en het optekenen van zoveel nieuwe en verschillende kerkgemeenschappen kan ons terneerslaan. Midden in die draaikolk van ontwikkelingen blijft echter de uitdaging om publiek getuigenis af te leggen van de hoop die in ons is. Is het groeiende evangelische christendom een slapende reus die begint te ontwaken? Krijgt de Reformatie het “semper reformanda” indachtig in de toekomst een geheel nieuw gelaat? Misschien.

Des te meer redenen om als protestantse kerk onze eigen wortels weer bloot te leggen en het protest tegen een geloof dat mensen van hun goede werken of hun eigen geloof afhankelijk maakt, te onderstrepen. Het calvinjaar 2009 geeft ons hiervoor alvast een duw in de goede richting.

dr. Guy LIAGRE

Tien jaar later, een hoopvolle terugblik

Sonia Mommaerts, kijkt terug op de ontwikkeling van haar gemeente.

Even terug in de tijd

Rond 1996 moest ik een eindwerk maken rond een familie-gerelateerd probleem. Onze oudste dochter ging toen naar het eerste middelbaar in een katholieke school en kreeg dus geen protestantse godsdienst meer op school. Onze jongste dochter ging naar het eerste leerjaar, koos bewust voor protestantse godsdienst, maar zat meestal alleen in de klas. Ook op zondag zaten ze regelmatig alleen in de zondagsschool. Aangezien geloof voor mij grotendeels samenhangt met een gemeenschap, met samen-zijn, vond ik het niet meer dan normaal dat ze op zondag een groep mensen én kinderen rond zich zagen. Bij navraag bleek die bezorgdheid ook bij andere ouders te leven. Sommige kinderen kwamen niet meer naar de kerk omdat ze er geen leeftijds-genoten meer tegenkwamen. Met in ons achterhoofd de nakende pensionering van onze toenmalige voorganger, kwam steeds duidelijker de vraag naar voren: wat gebeurt er in de toekomst met onze kerk?

Alle taken in de kerk werden trouw uitgevoerd maar aangezien het aantal beschikbare helpende handen daalde, begonnen sommige taken zwaar te wegen. En dan laten we de financiële kant van de zaak nog even buiten beschouwing. Ik zat toen niet in de kerkenraad of raad van beheer, maar probeerde gewoon mee te denken met de gemeente.

Ik hoopte met dit werkje een antwoord te krijgen op mijn vele vragen. Moesten we met ons gezin een grotere kerk opzoeken? Hoe kan een gewoon gemeentelid meehelpen? Kan een rotsvast vertrouwen en geloof meehelpen om nieuwe leden te werven? Probeerden we er met de overblijvenden het beste van te maken? Moet een kerk dicht als er geen predikant meer wordt gevonden? Zit er toekomst in een eventuele fusie met een andere kerk?

De omgeving

Tijdens mijn zoektocht naar de verschillende oorzaken van de leegloop kwam allereerst de omgeving naar voor. Verschillende gemeenteleden vermeldde de verpauperde omgeving die hen ervan weerhield om regelmatig aanwezig te zijn, vooral 's avonds. De vroeger zo levende Brusselse Noordwijk verpauperde: tramrails waren verwijderd, winkels waren gesloten, de vroegere bewoners waren weggetrokken naar de groenere buitenwijken en vele huizen waren verlaten en verwaarloosd.

De kerkgangers

Was ons klein groepje regelmatige kerkgangers dan niet gemotiveerd genoeg? De oudere kerkgangers hingen met hart en ziel aan die kerk, dat gebouw dat ze heel hun leven kenden: waar ze naar school gingen, gedoopt werden, trouwden ... Ze wilden liever niet weg maar beseften dat de terugloop zo groot geworden was, dat er een oplossing moest komen. Van hen hoorde ik ook dat er in het verleden een aantal mensen de kerk had verlaten omdat er in de jaren 80 een vrouwelijke predikant aangesteld werd. Wat voor mezelf net de aantrekkingskracht was, bleek voor sommigen een struikelblok. De volwassenen zonder (of niet meer thuiswonende) kinderen waren mobiel en gemotiveerd. Vaak hadden ook zij een hechte, langdurige band met Silo maar toch konden ze de toenmalige situatie iets makkelijker relativeren. Zij vervulden vele taken en droegen de zwaarste lasten. Maar omdat ze daardoor het gevoel kregen dat ze bijna geen enkele zondag gemist konden worden, moest er iets gebeuren.

De jongere gezinnen kwamen minder regelmatig. Zij hadden vaak allebei een drukke baan, en op zondag eerder de behoefte aan een vrije dag dan aan een kerkdienst. Bovendien was een aantal onder hen gehuwd met iemand uit een niet-protestants milieu (katholiek, vrijzinnig) of een Franstalige.

Ook de strakke kerkstructuur werd door deze leeftijdsgroep ervaren als een vrij gesloten geheel. Het duurde heel lang eer bepaalde veranderingen konden doorgevoerd worden, er was weinig flexibiliteit.

Het aantal randkerkelijken steeg elk jaar. Met Pasen en Kerst zat de kerk propvol maar tussendoor zag je hen nauwelijks. Hoe konden we deze mensen actiever bij de kerk betrekken?

De financiën

Ook het financiële aspect konden we niet buiten beschouwing laten: door terugvallend kerkbezoek, daalden uiteraard de inkomsten. Door het wegvallen van een aantal kapitaalkrachtige ouderen, waren de cijfers de laatste jaren verre van denderend.

Doorgaan?

Ons probleem werd dringender: de predikant die in de zomer van 1996 met pensioen zou gaan werd ziek.

Gelukkig kon de gemeente tijdelijk terugvallen op een vorige predikant die de gemeente als consultant begeleidde. Elke zondag luisterden we naar een andere predikant: dit rooster opstellen was ongetwijfeld niet makkelijk maar als gewone kerkganger vond ik dit een heel interessante periode: vaak kwamen er goede sprekers, steeds hoorden we andere klanken en meningen, soms verrassend, haast altijd boeiend. Maar zoals het toen ging, kon het niet verder. Bepaalde activiteiten vielen terug op een laag niveau. Doorgaan betekende een vaste predikant zoeken. Een ander niet te negeren feit was de toestand van ons kerkgebouw. Dringende herstellingen moesten worden bijgehouden maar er gebeurden geen investeringen of herstellingen meer.

Sluiten?

Bij een mogelijke sluiting dacht ik slechts in laatste instantie aan de materiele kant van het verhaal. Vooral het menselijk aspect hield me wakker. Een kerkgemeenschap heeft een taak ten opzichte van de gelovigen en de maatschappij. Sommigen zouden makkelijk een andere kerk opzoeken, anderen zouden zich elders minder thuis voelen en weer anderen zouden gewoonweg niet meer naar de kerk gaan. Simpelweg de deuren sluiten en stoppen leek mij geen optie.

Fusie?

Gezien de algemene tendens van leeglopende kerken, leek een fusie de meest voor de hand liggende oplossing. Dit zou betekenen dat het gebouw werd verlaten om elders opnieuw te starten met een andere groep. De 'Siloïeten' zouden dan grotendeels samen kunnen blijven. Ik overdacht de mogelijkheden van een fusie met anderstaligen, met een oecumenische partner, met een evangelische kerk... Omdat dit steeds meer problemen en vragen opriep dan er antwoorden kwamen, bleef ik verder denken rond de VPKB-gemeenten in het Brussels. Er bestond immers een nauwe historische band tussen de drie kerken buiten Brussel centrum. Het leidt ons te ver om hier nu dieper op in te gaan. Wel lag de conclusie voor de hand om te gaan praten met de kerken in Anderlecht en in Vilvoorde.

Toenmalige conclusie

Dat het aantal beschikbare predikanten steeds daalde, was een niet te verwaarlozen aandachtspunt. Het was niet raadzaam om voor een kleine groep een predikant te zoeken. Aangezien op dat ogenblik ook de gemeente van Anderlecht vacant was, hadden beide kerkenraden

een werkgroep opgericht om samen te zoeken naar een mogelijke nauwe samenwerking. De twee gemeentes gaven zichzelf een jaar de tijd om in alle rust en vertrouwen verder te denken.

Het hele proces van een mogelijke nieuwe start nam echter meer tijd in beslag dan het schooljaar van mijn werkje. Opvallend was dat ik door dit bestuderen van de probleemsituatie een gevoel van samenwerken kreeg. Een samenwerking als in een dubbele file: de ene keer was de werkgroep een stapje voor, de andere keer liep ik voorop. Hoe meer ik bezig was met deze problematiek, hoe duidelijker mijn besef groeide dat de optie om zelf een andere kerk op te zoeken uitgesloten was. Eerst wilde ik met alle mogelijke middelen meewerken aan een oplossing.

Ruim 10 jaar later

Het vervolg is voor velen geen onbekend open einde. Maar om een lang verhaal kort te maken hier even een résumé.

In de loop van 1996 en 1997 bleek dat een fusie met Anderlecht er niet kwam. Het is geprobeerd maar om enkele redenen kon het niet doorgaan.

En toen kwam ineens de William-Tyndale kerk in Vilvoorde in beeld. In 1998 werden ook zij vacant. Er waren gesprekken, een gemeentevergadering... en amper een jaar na de eerste contacten was de fusie 'William Tyndale-Silo' een feit. Niet alleen onze kinderen maar ook de meeste gemeenteleden met mij voelen zich nu één gemeente en niet langer het samengaan van verschillende partners. En dat heeft vooral te maken met alle nieuwe mensen (naar mijn bescheiden schatting zeker 35%) die zich sindsdien bij ons aansloten.

Bovendien heeft onze gemeente uit die voorbije ervaring kunnen leren voor de toekomst. De zorg die er toen was voor de mensen, de ervaring en de gevoelens die meespelen bij een verhuis zijn niet te onderschatten. Nu we 10 jaar samen zijn, zetten we momenteel als gemeente de volgende stap: de verhuis naar onze nieuwe locatie in het Tuchthuiscomplex van Vilvoorde.

Sonia MOMMAERTS, gemeentelid
William Tyndale - Silo-kerk te Vilvoorde
september 2008

Ruimte en richting

Trouwe klanten

In elke Protestantse gemeente vind je mensen die door dik en dun trouw blijven. Soms hebben zij moeite met veranderingen, in geloven en samenleven, maar ze blijven erbij. Soms vinden ze het moeilijk om over die veranderingen te praten, maar ze lopen niet weg.

Zij zien vroegere mede-gelovigen vertrekken naar andere geloofsgemeenschappen, de vraag of het dan opgelost is met hun onvrede.....

Zij blijven komen, want ze hebben ooit in woelige tijden de gemeente van protestanten vormgegeven, overleefd gehouden, met zorg en inzet.

Bewogen

Zoals deze gemeenteleden bewogen zijn om 'hun' kerk, zijn er anderen met klem bewogen om de wereld. De kerk is er voor de wereld en zij zijn de eersten om dat te laten merken aan vluchtelingen, aan een wereldwink in de buurt, aan de 'arme kant van Vlaanderen'.

Ze zijn bemoedigd door bijvoorbeeld 'de geloofsbelijdenis van Accra' en willen daar graag aan verder werken, want vraagt God De Nabije niet een andere economie, een zorgzaam omgaan met de aarde en zeker met de mensen die geen plaats meer hebben?

Sommigen van hen kunnen daar zo mee bezig zijn, dat ze het 'kerkgedoe' maar niks vinden, al onze energie is nodig voor een ander klimaat, opvang van mensen.

De meesten zoeken oprecht naar gerechtigheid, soms word je wel eens moe van wie zichzelf daarin aan het zoeken zijn.

Willen de trouwe klanten van het begin dit dan allemaal niet? In hun hart misschien wel, maar ze zijn er niet mee groot geworden of niet zo aan gewend. En voor je het weet voel je je machteloos als je met al die samenlevingsvragen wordt geconfronteerd. Lieve God....

Uit elkaar... ?

Wat zie ik vaak gebeuren? Er groeit verwijdering tussen de twee groepen, die ik voor het gemak even tegenover elkaar heb gezet. De laatste groep, heb ik vaker meegeemaakt - met de gerechtigheid als doel - vindt al gauw dat de kerk daar te weinig mee bezig is en zoekt 'zijn

heil' in activiteiten buiten de kerk. De kerk is 'veel te veel op zichzelf betrokken', binnenkerkelijk, zij geloven liever in de samenleving. De trouwe klanten voelen zich daardoor vaak tekort gedaan: getypeerd worden als te binnenkerkelijk en zo. Altijd zo actief geweest!

Of kunnen de kracht niet meer opbrengen om met 'weinig' zoveel aangehaalde nood op te vangen: kunnen we ook weer eens gewoon kerk-zijn... wat dat ook moge betekenen....

En daartussen bevinden zich die anderen die het allemaal wel best vinden, als ze maar een plekje hebben in dat geheel, maar 'vraag ons niet' voor deelname, want we hebben het te druk of we voelen ons daar niet toe geroepen of.....

Of naar elkaar?

Tot nu toe is hier weinig sprake van communicatie. Er is meer sprake van beeldvorming en verwijdering en nauwelijks van enig begrip voor elkaar. Misschien leren we wel de Schriften verstaan, maar te weinig de verschillende motieven en zorgen, van mensen?

Ik herinner me huisbijeenkomsten waar de verschillende motieven open bevraagd konden worden. Waarom gaat iemand trouw naar de kerk en waarom is zij bezorgd over zoveel verandering. Is er ook terechte zorg misschien? En waarom is zij/hij zo bewogen bezig 'in de wereld': misschien heeft zij wel zorg om haar kinderen en hun toekomst.

Mijn ervaring is: als er zo open gevraagd kan worden naar wat er achter een standpunt of positie zit, dat er harten gaan spreken. Belangrijk om dan eerst veiligheid te scheppen, te bewaken, iedereen mag zeggen wat hij/zij op het hart heeft en vandaaruit verder zoeken.

Weerstand overwinnen

Ooit was er een man die zich fel verzette tegen een nieuwe vorm van avondmaalvieren. Volgens hem was het 'tegen God en tegen de bijbel', dat we een kring zouden maken in plaats van op onze plaatsen blijven zitten. Zo kon het nooit plechtig blijven. In een gesprek van hart tot hart bleek dat er een andere zorg was, een beetje angst misschien. Als hij op zijn plek zat en brood

en wijn ontving, voelde hij zich veilig. In de kring 'voor-aan' voelde hij zich bekeken en dan ging hij trillen van zenuwachtigheid. Als je samen veilig wilt zijn, mag dan zulke menselijke kwetsbaarheid serieus genomen worden en nooit belachelijk gemaakt? Hoe komt het dat iemand iets dergelijks 'groter' maakt dan het is?

Deze mens was te goeder trouw, maar voelde zich niet veilig. Belangrijk onderscheid in de benadering: zijn mensen in hun zorg te goeder trouw of zijn ze bijvoorbeeld aan het stoken, misschien wel om eigen onvrede te verbergen? Dan is er altijd nog pastorale zorg.

Verbindingen maken

Traditioneel protestant geworden of bewogen gelovige, waar delen we zorg, waar vinden we verbindingen in de verschillende zorgen? En in onze gemeenschappelijke hoop?

Neem nou het grote vraagstuk van onze groei-economie die, volgens 'Accra', mensen in de kou laat staan en de aarde vernielt.

Je kunt samen de bijbel er bij halen, maar wat zijn we verschillend opgegroeid met dat verhaal. Voor som-

migen was het zo letterlijk gebeurd dat het niet duidelijk was of dat 'gouden kalf' vandaag ook bestaat, en hoe. Voor anderen zijn het verhalen die ons onthullen hoe de wereld er wel en niet uit zou moeten zien. Is het 'Koninkrijk' voor later of begint het vandaag al of mogen we die lijnen aan elkaar verbinden?

Ik heb gemerkt: door de 'grote vragen' eerst dichtbij te brengen, kun je samen voorkomen dat er vooral machteloosheid ontstaat, dus... afhaken. Beginnen bij de zorg over dagelijks voedsel, wat ziek maakt, dagelijks werk, verschil tussen rijk en arm; samen zoeken in de bijbel-verhalen of je elkaar met oude en nieuwe verklaring kunt vinden in 'zorg om Gods Schepping', het verlangen om 'anders om te gaan met wat zo gewoon is geworden'. Misschien ook wel in de kerk. Zonder dat het beschuldigend wordt. En vooral: elkaar vertellen wat je 'in het klein' kunt doen om te veranderen, zonder dat dat een slavenjuk wordt (maakt mensen terecht bang), liever een vreugde die uitnodigt. Dus niet de sfeer van: doe jij niet eens aan energiebesparing, wat geloof je dan? Maar meer in de sfeer van: als wij samen zorg hebben over ons klimaat, hoe kunnen we elkaar dan helpen om

die machteloosheid te overwinnen... wat doe jij... en jij en wat zou het goed zijn als wij samen...? Uitnodigend ook voor diegenen die 'het wel geloven', hoop je dan.

Beleid en pastoraat

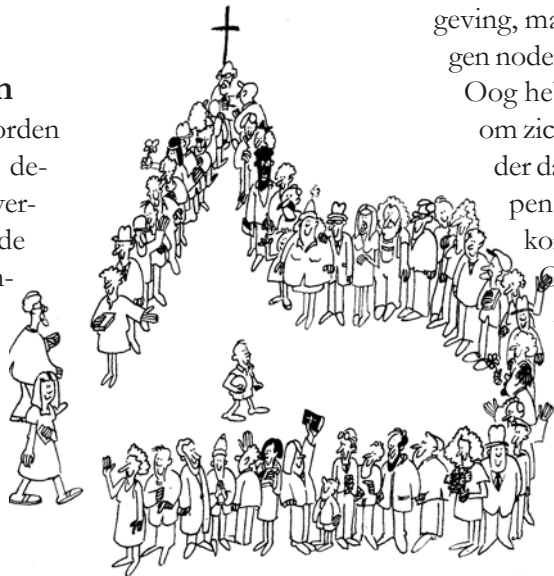
Samen beleid maken als gemeente en kerkenraad: bezig met het verstaan van de woorden, elkaar helpen verstaan. Elkaar daartoe uitnodigen, niet opleggen.

Ingaan op de directe noden uit de buurt, de omgeving, maar niet over de hoofden van de eigen noden en zorgen heen.

Oog hebben voor wie het moeilijk vinden om zich veilig te voelen bij 'anderen'. Zonder dat het oeverloos wordt. Mensen helpen om te oefenen, te wennen, mee te komen.

Om te kunnen onderscheiden: ze willen wel, maar durven het (nog) niet goed aan en ook niet-durven mag er zijn!; of ze willen gewoon niet, ze zijn alleen gewend hun eigen zin te doen of niet in staat om achter hun muren vandaan te komen. Daarmee rekening houdend, kan er beleid gemaakt worden: hoe staan we midden in deze wereld (dichtbij brengen)

zonder te vergeten dat we bouwen aan gemeenschap (veiligheid, geborgenheid, respect, troost).

LEO

Nabijheid en hoopvolle strategie

De grote vragen worden pas echt hoopvol behandeld, als mensen worden uitgenodigd om aan genade en liefde mee te werken: **vanuit hun eigen kracht**. Machteloos worden we al genoeg gemaakt, in de gemeente kan juist die ruimte er zijn: om adem en kracht op te doen, om op verhaal te komen.

Ik merk: de binnenkring krijgt nieuwe adem in de kerk om 'binnenstebuiten' te geraken, de buitenkring zal niet direct meer 'in de kerk komen', maar heeft vast wel gezien: die ruimte is een kostbaar goed! Dichtbij het hart van mensen, niemand uitgesloten!

Ds. Henk VAN ANDEL, predikant te Ieper.

Weg met het getob en het cynisme, voel de frisheid van een nieuwe wind.

Henk de Roest bespeurt in zijn nieuwste boek* het begin van een nieuwe missionair-diaconale beweging.

interview door Kees Posthumus

Burcht en herberg

“Hoe kun je een christelijke gemeenschap zijn in een geïndividualiseerde samenleving?” luidt de startvraag van zijn boek.

De plaatselijke gemeente heeft zich te verhouden met dominante maatschappelijke ontwikkelingen, zoals individualisering en de sterke neiging zich af te wenden van instituten. Mensen zijn minder vaak lid van een vereniging en als ze lid zijn, zijn ze minder actief. Betrokkenheid en binding, waar kerken het deels van moeten hebben, staan tegenover vrijheid en vrijblijvendheid, waar moderne mensen aan hechten... Elke gemeente zoekt daarin, bewust of onbewust, een weg. Schematische indelingen zijn discutabel en er zijn altijd uitzonderingen, maar De Roest schetst drie mogelijke typen van gemeenten. De beelden die er bijhoren zijn *burcht*, *herberg* en *tempel*.

“Onder de *burcht* reken ik veel evangelische gemeenten. Zij kennen een grote openheid naar buitenstaanders, de ophaalbrug is naar beneden en iedereen is er welkom. Maar als je er eenmaal binnen bent, gelden veel verplichtingen en geboden. Qua inhoud van het geloof ligt veel, zo niet alles, vast. Voor een tijdelijke betrokkenheid op afstand is geen ruimte en uiteindelijk geldt: erin of eruit, ‘take it or leave it’...”

In de *herberg* is wel ruimte voor verschillende opvattingen, pluraliteit wordt gewaardeerd. Gasten zijn er welkom maar ze maken wel kennis met de huisregels en de herbergiers zijn open over hun inspiratie. Het duurzame karakter van een geloofsgemeenschap is niet losgelaten, niettemin is de vrijblijvendheid groot.

In de *tempel* is het een en al vrijblijvendheid, hier kunnen mensen in- en uitgaan om gebruik te maken van het religieuze aanbod. Een enkele professional is voldoende om de dienstverlening in stand te houden en het is zelfs niet uitgesloten dat er voor betaald wordt. Het streven naar een geloofsgemeenschap is hier losgelaten. En dat laatste kan niet, vindt De Roest, want geloven doe je

Prof. H.P. de Roest is hoogleraar praktische theologie verbonden aan het Theologisch Wetenschappelijk Instituut van de Protestantse Kerk in Nederland en werkzaam bij de Universiteit Leiden.

“Ik heb een grote liefde voor de gewone, plaatselijke gemeente”, zegt De Roest (1959) in zijn werkkamer in de faculteit godgeleerdheid van de Leidse Universiteit. Hij dacht er lang over na voordat hij in 1999 de stap van de gemeente naar de universiteit zette. Zijn ervaringen tijdens twaalf jaar predikantschap inspireerden hem elke dag weer. Dat maakte het afscheid van zijn gemeente zwaar.

samen. Dat is een uitgangspunt waaraan de kerk vast moet houden. Zij moet het uit zien te houden in het spanningsveld tussen binding en vrijheid: “Binding zonder enige vorm van vrijheid maakt slaafs, vrijheid zonder enige vorm van binding leidt uiteindelijk tot onverschilligheid.”

Dubbel denken

Om de voetangels en klemmen uit de drie bovengenoemde modellen te omzeilen bedacht De Roest een vierde model. Als beeld daarvoor koos hij ‘een ellips met twee brandpunten’, helaas stukken minder beeldend dan herberg, tempel of burcht. Er moet voortaan dubbel worden gedacht, één keer voor de lidmaten en één keer voor de liefhebbers. Zowel intensieve, duurzame betrokkenheid als lossere, incidentele betrokkenheid krijgt een plaats. De gemeente getuigt vanuit de betrokkenheid van toegewijde leden, de gemeente dient door ruimte te geven aan voorbijgangers.

“Aan de ene kant wil ik ruimte maken voor een evangelische betrokkenheid: het doet er wel degelijk toe om lid te zijn van een kerk. Het christen-zijn brengt je veel, het maakt verschil uit wanneer je lid bent van een gemeente. Er mag best een hoge drempel zijn tussen kerk en wereld. Lidmaatschap doet er toe, doop doet ertoe, avondmaal doet ertoe. Zodra iemand lidmaat wordt, is hij verantwoordelijk en mag hij daarop worden aange-

sproken. Lidmaatschap brengt veel en kost ook veel. Die toewijding mag niet van iedereen gevraagd worden. Er is ook een goed recht om uitsluitend gebruik te willen maken van de diensten van de kerk, toehoorder te zijn, liefhebber.”

Het onderscheid tussen lidmaten en liefhebbers is niet nieuw. In de zestiende eeuw was het binnen de hervormde kerk een gangbaar onderscheid. In de meeste gemeenten waren meer liefhebbers dan lidmaten.

Jezusbeweging

Belangrijk bij dit alles is dat de gemeente zich bewust is, een christelijke gemeenschap te zijn en niet één of andere vage vereniging tot algemeen nut. De Roest ziet de kerk als Jezusbeweging, een verzameling van groepen mensen die zijn ‘aangesproken door de boodschap van Jezus van het koninkrijk van God zoals door Hem belichaamd in woorden en daden’.

Dat is een opvallend ruime formulering. De belijdenissen uit de kerkorde zijn veel stilliger: “Het gaat mij om de verbinding met de persoon van Jezus. Daarbij wil ik niet op voorhand zijn betekenis voor eens en voor altijd vastgelegd hebben. In de levende omgang met Hem doe je ontdekkingen. Dat geldt individueel, ik kijk nu anders tegen Jezus aan dan ik twintig jaar geleden deed en over twintig jaar zal doen. Dat geldt ook voor de collectieve omgang met Jezus.

Daarbij leren we van elkaar, van elkaars levensverhalen, van andere christenen, van andere gelovigen. Afgrenzing bij voorbaat legt Jezus te snel vast in het beeld dat jij van Hem hebt. Er zijn in de geschiedenis van tweeduizend jaar christendom veel verschillende beelden van Jezus ontwikkeld. Daartoe heb je je als christen te verhouden. Maar we kunnen God en Jezus nooit in één beeld vangen, je moet altijd met meer woorden spreken. Kerk geschiedt waar mensen met elkaar spreken over de vraag ‘Wie is Jezus voor jou?’. En niet in het persé willen overtuigen van de ander, om het net zo te gaan zien als ik.”

Vier heiligen

De Roest vond een aansprekende aanpak in het Britse project ‘Building bridges of hope’. Verschillende kleinschalige projecten vormen samen een los en levendig netwerk, waarin zij elkaar ondersteunen, bemoedigen en uitdagen. Een prachtig voorbeeld: ‘The Furnival’, in Sheffield.

De Roest: “Van een baptistengemeente waren nog vier leden op leeftijd over. Elke basis om het kerkgebouw in stand te houden ontbrak en het werd verkocht. Maar de vier bleven wel wekelijks bij elkaar komen, om el-

kaar te ontmoeten, te zingen en in de bijbel te lezen. Op een gegeven moment kwam de plaatselijke pub ‘The Furnival’ in de verkoop. De vier kochten de pub, in een verpauperd deel van de stad en begonnen er wekelijks samen te komen. Gaandeweg groeide het uit tot een bloeiend centrum van de wijk. Het was een groezelige, shabby plek, nu is het er vriendelijk en gezellig. Er zijn contacten met andere organisaties in de buurt en er wordt op zondag gevierd.”

Lichte netwerken zijn anno nu meer geschikt om veranderingen op gang te brengen en te houden, dan top-zware kerkstructuren, vindt De Roest.

Kritische vrienden

De manier waarop de initiatieven binnen ‘Building bridges of hope’ contact met elkaar houden, lijkt op de praktijk van de eerste christengemeenten. Ook toen waren er veel onderlinge contacten, rondreizende geloofsgenoten met goede raad en brieven over en weer. De Roest: “Regelmatig krijgt een gemeente uit het netwerk bezoek van een ‘kritische vriend’ die de gemeente komt schouwen. Niet om een oordeel te geven, wel om een spiegel voor te houden. De bezoeker geeft geen cijfers, maar noteert signalen waarmee zij aan het werk kunnen. Hij of zij doorbreekt de vanzelfsprekendheid van het eigen kerk-zijn, het zet je aan het denken. Iemand stelt vragen waardoor gestolde opvattingen weer vloeibaar worden.”

Bureaucratie

De Roest is geen dromer, hij ziet hoe moeizaam veranderingen soms totstandkomen, hij ziet de machtsmechanismen en belangentegenstellingen, de kerkelijke bureaucratie. Maar hij kiest ervoor over de kerk te spreken en te denken “vanuit hoop en vertrouwen en niet vanuit angst en vrees. Dat is een wezenlijk andere manier van kijken. Dat laatste domineert, helaas. De kerk heiligt de vormen, de structuren zijn gestold en het kost veel moeite om die weer vloeibaar te maken. Toch zie ik overal in en rond de kerk vanuit een nieuwe bezieling bewegingen ontstaan. Het gaat erom die tekens van de tijd te verstaan, initiatieven te stimuleren en zo opnieuw de wind in de zeilen te krijgen.”

* Henk de Roest, En de wind steekt op! - kleine ecclesiologie van de hoop.

Zoetermeer: Meinema, 2005.

Overgenomen (licht ingekort) uit Woord & Dienst 54/18, 1 oktober 2005.

Werkgroep Christendom - Islam

De Werkgroep Christendom - Islam heeft onder andere tot taak regelmatig te informeren over literatuur betreffende de islam of betreffende de dialoog met de islam. Onze aandacht ging dit keer uit naar twee boeken van Kader Abdolah, waarmee hij hoopt het Nederlandstalige publiek kennis te laten maken met het boek van de Islam, de Koran en met de ontvanger ervan, Mohammad.

Opgegroeid in Kaboel, breekt Kader Abdolah met het geloof van zijn vader wanneer hij 15 jaar is. Hij ontvlucht zijn vaderland Iran, en met name het regime van Khomeiny en komt zo in Nederland terecht. Daar, in den vreemde, neemt hij het geloofsboek van de moslims weer ter hand en herontdekt het voor zichzelf als een literair juweel. De liefde voor het boek heeft hij terug gevonden, de liefde voor het geloof blijft hem echter vreemd zo lijkt het. Dat roept de vraag op bij het lezen van deze twee mooie boeken: hoe kan iemand die van zichzelf zegt ongelovig te zijn, recht doen aan het boek dat door miljoenen gelovigen wordt gekoesterd als DE verwoording van Gods boodschap voor de wereld. Kader Abdolah schrijft niet als gelovige moslim, maar als een ongelovige over een mens die hij bewondert en die hij een zo grote literaire creativiteit toedicht dat hij zowel Allah als de Koran laat ontspruiten aan zijn ongebreidelde fantasie.

Dat is in ieder geval in tegenspraak met een vers van de Koran dat zegt: *Het is niet zo dat deze Koran buiten God om verzonnen kan worden, maar het is een bevestiging van wat er voordien al was en de uiteenzetting van de Heer van de wereldbewoners van het boek waaraan geen twijfel is.* (Soera 10: 37).

nen zijn, hij incarneert wel de overtuiging van de schrijver wanneer hij schrijft 'Toen ik zijn vertellingen op papier zette, zag ik hem pas als mens, een nieuwsgierig mens.' Kader Abdolah schetst inderdaad een zeer menselijk beeld van Mohammad die zich in de loop van zijn leven ontwikkelt van een zachtvaardige dromer en idealist tot een harde strijder en politicus. Als een rode draad loopt ook zijn familiale en liefdesleven door het boek. Wie het boek zou lezen in de hoop daar een gedetailleerde historische schets te vinden, komt bedrogen uit. Men vindt slechts de grote lijnen van de begin-geschiedenis van de Islam. Tegelijkertijd behoort deze beknoptheid tot de sterkte van het boek. Men maakt immers kennis met een stuk geschiedenis zonder dat men verdrinkt in de details. Dit kan menigeen aanzetten om zich in deze geschiedenis te verdiepen. Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor de persoon van Mohammad. De vertelling maakt nieuwsgierig naar wie Mohammad in werkelijkheid geweest kan zijn en vooral naar de boodschap die hij te verkondigen had.

Het is dan ook een logische volgorde om eerst De boodschapper en dan De Koran te lezen. In de vertelling worden al enkele soera's bloot gegeven, om er meer te lezen moet je naar het tweede boek.

Eerste boek :

De boodschapper, een vertelling

De boodschapper is, zoals de ondertitel het ook al zegt, een vertelling. Het boek vertelt het leven van Mohammad en daarvoor heeft Kader Abdolah de kroniekschrijver van Mohammad, Zeëd ebne Sales, in het leven geroepen. De opzet van het boek is eenvoudig. Zeëd gaat op zoek naar getuigen van het leven van Mohammad en schrijft hun getuigenissen op. Daarbij gaat hij hoofdzakelijk chronologisch te werk zodat een vrij inzichtelijk levensverhaal van Mohammad geschetst wordt. Zeëd laat zowel voor- als tegenstanders van Mohammad aan het woord, zowel intimi als mensen die wat verder van hem afstonden. Zeëd mag dan als personage verzon-

Tweede boek:

De Koran, een vertaling

Is het eerste boek een vertelling, het tweede is een vertaling. Maar geen vertaling in de klassieke betekenis van het woord. In de inleiding noemt de schrijver zijn boek dan ook 'een wandeling door de Koran', een ondertitel die naar mijn idee toepasselijker zou zijn geweest. Kader Abdolah stelde zich ten doel de Koran toegankelijk te maken voor het Nederlandse publiek. Daartoe permitteerde hij zich enkele grote vrijheden. Ten eerste zette hij de verschillende soera's in historische volgorde. De teksten die in Mekka ontstonden en die in Medina ontstonden staan niet meer door elkaar, zoals in de originele tekst, maar netjes chronologisch geordend waar-

door ze iets eenvoudiger te volgen zijn. Ook gaf hij wat uitleg bij de soera's en vermeed hij herhalingen. Sommige erg lange en belangrijke soera's, zoals bijvoorbeeld 'de koe' werden rigoureus ingekort. Tenslotte voegde hij aan de 114 soera's een laatste toe, waarin hij Mohammad laat sterven in de armen van zijn geliefde vrouw Ajeshe. Hiermee neemt Kader Abdolah een grote literaire vrijheid die niet iedereen hem in dank zal afnemen. Je moet je ook afvragen wat het nut daarvan is. Noch literair, noch theologisch voegt die laatste soera iets wezenlijks toe aan de koran of aan het verstaan ervan. De 'vertaling' is op veel plaatsen een uittreksel van de originele tekst. De kortere soera's werden vaak integraal overgenomen. Dat brengt mij bij de vraag voor wie Kader Abdolah beide boeken geschreven heeft. In zijn inleiding bij De Koran, schrijft hij dat met deze Nederlandse vertaling de Koran voortaan een bijdrage kan leveren aan de Nederlandse literatuur en kan dienen als inspiratiebron van Nederlandse schrijvers en dichters. Maar dezen hadden toch al de meer dan verdienstelijke vertaling van Fred Leemhuis tot hun beschikking? Ik zie eerder als mogelijk doelpubliek de geïnteresseerde lezer die nu zonder al teveel moeite te doen, toch kennis kan maken met de Koran. Onlangs nog werd de Koran in de vertaling van Kramer gratis verspreid voor de lezers van de Morgen. Voor hen die werden afgeschrikt door de lijvige omvang ervan vormt de uitgave van Kader Abdolah een mooi opstapje. En ook wie alleen deze twee boeken van Abdolah zou lezen, heeft daarmee waardevolle basisinformatie over de profeet en het boek dat voor steeds meer landgenoten geldt als waar en betrouwbaar.

Volgend jaar wordt mogelijk rond deze boeken een leeskring opgestart. Bent u geïnteresseerd daaraan deel te nemen of wenst u een dergelijke kring bij u in de buurt op te zetten, neem dan gerust contact met ons op.

Werkgroep Christendom- Islam
voorzitter: ds. Judith van Vooren
tel. 02/251.39.45
judith_vooren@voo.be

De boodschapper, een vertelling/
De Koran, een vertaling. Kader Abdolah.
De Geus 2008. € 39,90.
ISBN 978 90 445 0913 7

Waarom niet ? Globalisering met een menselijk gezicht.

Dit is de titel van de brochure, die alle gemeenten van de VPKB in juni van de synodale raad hebben ontvangen, met de vraag over deze brochure met elkaar in gesprek te gaan.

In deze tijd van financiële crisis in het internationale bankwezen is de problematiek van de globalisering wel zeer actueel geworden. De brochure bespreekt onder andere de gevaren van de deregulering binnen het bankwezen en de financiële markten, het flitskapitaal, dat dagelijks in enorme bedragen vrijelijk over de wereld vliegt met als enig oogmerk: geld met geld maken. We worden er nu dagelijks op de TV mee geconfronteerd.

De brochure gaat niet alleen over mondiale geldstromen, maar ook over andere gevaren van globalisering en de gevolgen daarvan voor onze maatschappij en voor een ieder van ons persoonlijk.

Moeten we tegenover deze wereldwijde problemen wanhopen en ons verlamd voelen? NEE!

Er zijn ook lichtpunten, mogelijkheden om iets te veranderen, om samen iets te doen, ook op persoonlijk vlak, om de situatie in de wereld, in ons eigen land, onze eigen stad of ons dorp, onze directe omgeving, te verbeteren.

De brochure biedt ons een goede mogelijkheid om binnen gemeenten hierover te praten.

DAAROM: AAN DE SLAG!

U kunt persoonlijk of als gemeente brochures bestellen bij het bureau van de VPKB, Marsveldstraat 5, 1050 Brussel; telefoon: 02-510.61.79; e-mail: uniprob@skynet.be. De prijs bedraagt 5 €.

Voor verdere inlichtingen kunt u ondergetekende contacteren.

Jaap Houtman, jacob.houtman@skynet.be
tel.: 02-767.70.88

De bijdrage van de Joods-Christelijke-Moslim dialoog aan de vredesopbouw in het Midden-Oosten

Ontmoeting en dialoog

Dat was het thema van de Conferentie van het ICCJ (International Council of Christians and Jews) in Jeruzalem juli jongstleden. 180 gedelegeerden uit 30 landen waagden het dit heikele onderwerp, precies in Jeruzalem, in plenaire vergaderingen, 35 werkgroepen en 13 bezoeken aan vredesinitiatieven aan te pakken. Zij konden een schat aan gegevens en ervaringen boven water brengen en een veel genuanceerder beeld van de situatie geven dan de media. Hieruit bleek duidelijk dat enkel een diepgaande ontmoeting en dialoog voor vrede door de godsdienstige leiders in het hele Midden-Oosten de onontbeerlijke voorwaarde voor het welslagen van een politieke oplossing is. De tientallen groepen, die samen al jarenlang voor vrede en verzoening ijveren in Israël en Palestina d.m.v. ontmoetingen, opleidingen, opvangcentra, studiegroepen, liggen aan de basis van deze bewustwording. Toch er is nog een lange weg te gaan.

Vertrouwen, respect en tolerantie

De inleidingen van de Joodse, Christelijke en Moslim sprekers op de eerste avond lieten daar geen misverstand over bestaan. Hun lezingen waren realistisch en ter zake en schuwden de kritische kanten van deze ontmoeting niet. Rabbi Rosen stelde dat de dialoog door 90% van de mensen nauwelijks of niet wordt opgemerkt. De grote religieuze instellingen hebben ook maar weinig interesse. Voor de seculiere samenleving is het al helemaal een marginale kwestie en de politici schenken er daarom weinig aandacht aan, nog altijd volgens Rosen. Toch waren er in de laatste jaren dramatische dingen gebeurd: bij zijn bezoek aan de klagmuur had de paus geheel onverwacht om een ontmoeting met de opperrabbijnen gevraagd. Dit was het begin van een reeks regelmatige gesprekken, die ook met Anglicanen, Moslims en Hindoes gehouden werden. Langzaam maar zeker kreeg zo het politiek leiderschap aandacht voor de godsdienstige wortels van het conflict.

De Latijnse patriarch Sabbah zei dat het conflict niet enkel over land ging, maar nog meer het respect en vertrouwen voor elkaar wil terug te vinden. En dat was enkel mogelijk indien Joden en Palestijnen elkaars

geschiedenis van lijden en ballingschap leren kennen en begrijpen. Want wat is legitieme zelfverdedi-

ging, wanneer wordt het geweld of verdrukking? Alleen een gemeenschappelijke visie op de mens als beeldrager Gods kan die spiraal doorbreken.

De Kadi van Jeruzalem, Muhammed Zibdi, zei volkomen onverwachte dingen, toen hij 'de zes pilaren van de tolerantie' in de Islam opsomde: b.v. dat God een pluralistische samenleving heeft gewild, en verschillende godsdiensten, en dat de dialoog de beste wijze is om met gelovigen van andere godsdiensten om te gaan. Daarom pleitte hij voor gebedsruimten voor moslims in de Israëlische ziekenhuizen, voor de herbevolking door de oorspronkelijke bewoners van vernietigde dorpen, waar nu toch geen mensen wonen, en stelde nog andere scherpe vragen.

Heiligheid van het land

Op de plenaire zitting's maandags zei rabbi Melchior (lid van de Knesset, het Israëliisch parlement), dat het conflict zijn wortels in de godsdienst heeft. Wij kennen elkaar niet! "Er kan geen politieke vrede zijn zonder dat de Israëli's weten dat de Islam hier is, noch dat de Islam weet dat hier Joden zijn in een kleine Joodse staat met volledige rechten voor de ander in respect en waardigheid". Hij verwees naar de Verklaring van Alexandria (2002), opgesteld door hoge gezaghebbers van de drie godsdiensten (zie noot 1), die de hoop vasthield, dat, ondanks de politieke problemen, een besef van de heiligheid van het land voor allen tenslotte zou zegevierden.

Religieuze wortels van het conflict

Er waren 35 werkgroepen en werkbezoeken (zie daarom noot 1). Opvallend aktueel voor ons in België, zowel

politiek als kerkelijk, was de inbreng van een vertegenwoordiger van de WRK over 'het conflict als obstakel of kans voor de dialoog': Luister diep en wandel lang in de schoenen van de ander, stel je oordeel uit, heb het geloof van de ander lief, wees kritisch voor je eigen geloof, zo achtte hij dat de WRK onvoldoende aandacht had getoond voor de Joodse bekommernis, wanneer zij bezig was met die van de Palestijnen. Het is tijd dat wij als religieuze leiders ééndrachtig durven te spreken tot de politieke gezagsdragers, de religieuze wortels van het conflict maken dit absoluut noodzakelijk.

Men begint zich dit te realiseren, zowel van politieke als van godsdienstige zijde. Wij behoeven enkel maar te kijken naar bepaalde zaken die er onlangs gebeurd zijn: de brief van 138 Moslimgeleerden, die onder impuls van de Sultan van Bahrein, aan de Paus en andere kerken om een gesprek over vrede vragen, omdat "wij allen in het Joodse gebod van de liefde voor God en de naaste geloven"; de bijeenkomst voor toenadering van de godsdiensten tot elkaar, waartoe de Koning van Saoedi-Arabië de leiders van de wereldgodsdiensten onlangs in Madrid uitnodigde. En zo kunnen er nog enkele recente en belangrijke ontmoetingen genoemd worden, die een nieuw elan voor vrede tussen de godsdiensten weerspiegelen.

ds. Peter JANSSEN, lid van de werkgroep Christendom-Jodendom

1) Zie ook: www.iccj.org.

Studiefonds : Ik help een kind

Dit is de naam van het studiefonds van de coördinatie Kerk en Wereld. Daaruit ontvangen jongeren van de Presbyteriaanse Kerk in Rwanda financiële steun voor hun secundaire studies. Vele donateurs geven al jaren trouw.

Met nieuwe donateurs zijn we erg blij. En met elke eenmalige gift! Giften kunt u storten op rekeningnummer 125-9302045-30 van Protestantse Solidariteit o.v.v. 'Ik help een kind' (fiscaal attest vanaf 30 Euro)

Contactpersoon:

Jean Lenders
tel. 03-666.24.99
E-mail: ikhelpeenkind@hotmail.com

Het Stigmaspel, voor Kerk & jeugd

Spelenderwijs leren over aids en stigmata

“Alice is een jonge vrouw in Kongo. Ze woont in een klein landelijk dorp waar de mensen hoofdzakelijk leven van landbouw. Op een zekere dag voelt ze zich onwel en dat blijft nu al enkele weken duren. Ze denkt dat het een gewone infectie kan zijn, maar ja, ze heeft nog nooit in haar leven zich laten testen op aids. In haar gemeenschap, de plaatselijke Baptistenkerk heeft ze horen praten over aids. De pastor zei dat het een ziekte is die iederéén kan overkomen, en dat je voor je huwt jezelf en je partner moet laten testen. Maar dat is toen niet gebeurd. Alice en haar man Tom zijn toch keurige christenen! Hij gaat toch niet vreemd! Waarom zou ze een ziekte krijgen die enkel zondaars treft? Neen, testen zal wel niet nodig zijn? We zwijgen hier best over.”

Waarom zou Alice zich laten testen?

Als mensen in haar dorp te weten komen dat ze zich heeft laten testen op aids... zullen ze dan niet gaan roddelen? Gaat haar man vreemd? Gaat zij vreemd?

Over aids bestaan vele stigmata: mensen worden in hokjes geplaatst. In België worden aids-patiënten vaak geassocieerd met homoseksualiteit, in Afrika met ‘promiscue’ gedrag. Aids wordt dus te gemakkelijk geassocieerd met negatief gedrag. Met het gevolg dat mensen de ziekte gaan negeren. Of ze denken dat het de ziekte is van de ‘andere’. Dus mensen weigeren zich te laten testen of te laten behandelen. En zo wordt de kans groter dat men ziek wordt en sterft of andere mensen gaat besmetten. Het stigmatiseren leidt dus tot nog meer aids-doden en besmettingen.

Met het Stigmaspel proberen we jongeren en jongvolwassenen te informeren over ‘stigmatisering’

van mensen die aids hebben. Welke etiketten plakken we op mensen met HIV of aids? Wat overkomt mensen die ervoor uitkomen dat ze seropositief zijn of aan de ziekte aids lijden. Het spel staat ook stil bij de ongelijkheid tussen het Noorden en het Zuiden en de gevolgen hiervan in de strijd tegen aids.

Het Stigmaspel is een kaartenspel geschikt voor jongeren vanaf 16 jaar. En wordt in één of meerdere groepen gespeeld van 4 tot 8 spelers. Het spel duurt tussen de 60 tot 90 minuten.

Het spel werd speciaal ontworpen door Protestantse Solidariteit en Op Vrije Voeten voor gebruik in protestantse kerken en organisaties en is verkrijgbaar in het Nederlands en het Frans.

Het spel is te bestellen bij :

Protestantse Solidariteit
tel. 02/510.61.85
e-mail: j.maertens@epub.be

Een spel gemaakt voor gebruik in de kerken en jeugdgroepen.

Tevens een link naar een tekening over stigmatisering:

<http://www.e-alliance.ch/posterced/pdf/060.pdf>

Heilzame omkering

Een drieluik over omkering: hoe heilzaam die kan werken. Als eerste verschijnt er in mijn herinnering een anecdote. In een fries dorp is een jongen verliefd op een meisje uit het andere dorp. Reinder kan niet leven zonder haar, gaat alsmaar op weg om haar te zien. Het meisje ziet hem niet zitten, maar hoe vertel je dat aan een mens door liefde bevangen. De familie verzint een list. Als Reinder weer onderweg is, klinkt een stem 'van omhoog': "Reinder, ga terug, ik zeg u, Reinder, ga terug". Waarop Reinder, die geen besef heeft van boom en menselijke gestalte, roept: "Ja, Here, ik ga al!" Gaat het hier over God die door mensen spreekt? Je kunt er een boom over op zetten. Reinder keert om en volhardt daarin.

Dat brengt mij zomaar bij mijn eigen omkeringservaring. Ik rijd regelmatig naar allerlei oorden in het Vlaamse land. Ik volg de borden, zo goed en zo kwaad als het gaat. Ineens mis ik bij een splitsing de koers: moet ik nu naar rechts of links? Moet ik mijn politieke intuïtie volgen, er staat niks aangegeven. Ik sla rechtsaf en denk: volgens mij klopt er iets niet. Ik dien mij om te keren. Als ik dat gedaan heb, zie ik op de terugweg het bord staan dat ik node miste. Door de verkeerde weg te kiezen en mij dan om te keren, kom ik weer op het goede spoor. Hebben wegwijzers mij niet geweldig geholpen? Pas door verkeerd te rijden ontdek ik de juiste richting, met terugwerkende kracht. Ik ben blij met die bemoedigende ervaring.

Die brengt mij op de derde en laatste. Als ik naar huis rijd van Brugge (werken in het gevang) naar Ieper (opvang na werken) word ik flitsend geconfronteerd met mijn snelheid. Ik wil zó graag naar huis dat ik lees: 'zware overtreding', dus ik minder vaart en zie al gauw 'overtreding', dat scheelt.....even later zelfs een combinatie van 'overtreding' en 'dank u'. Word ik nu bedankt voor een overtreding, denk ik, niet meer echt 'zwaar'? Wordt mijn omkering zo snel in dank aanvaard? Ik kom tot deze conclusie: ik zat op het randje van overtreding én omkering en daarvoor kwamen beide lichtend tevoorschijn. Het 'dank u' was bedoeld omdat ik mij gaandeweg omkeerde van mijn overtreding. Als dat nou vaker zou gebeuren, dacht ik: je keert je om van 'overtreding', daar schitteren de woorden 'dank u'. Niet meer eendeloos achtervolgd te worden door wat je hebt misdaan, of welke naam je eenmaal hebt, voedsel voor achterklap en andere roddel. Maar onderweg zijn, soms terug van een verkeerde weg en dan te zien krijgen: Dank u! Zou God met Zijn milde hart zo in ons menselijk verkeer aanwezig willen zijn? Lichtend op ons pad?

ds. Henk van Andel
predikant te Ieper

Synodevergadering 2008

Deze synodevergadering vindt plaats van zaterdag tot zondag 22 en 23 november 2008 in "La Foresta" - Vaalbeek

Naast de gebruikelijke punten op de agenda van de synodevergadering staat dit weekend centraal het document :

"Ambten : tussen gave en opgave" (Coördinatie Ambten)

- Predikant worden. Proponentschap en begeleiding
- Profiel van predikant
- Naar een geactualiseerd mandaat van de commissie voor het predikambt
- Cel permanente vorming van de Ambten. Omschrijving van de taken
- Basisprincipes voor de permanente vorming
- Permanente toerusting van predikanten, pastorale en kerkelijke assistenten en andere medewerkers
- Lekenpredikers

Wenst u deze brochure te ontvangen, leg dan contact met het synodebureau : 02/511.44.71 of e-mail : uniprobelskynet.be

Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid

60 jaar Israël: informatieve discussieavond

Op dinsdag 9 december wordt in het gebouw in de Bollandistenstraat een informatieve discussieavond georganiseerd over het thema: '60 jaar Israël'. Organisatoren zijn de werkgroep Jodendom van de VPKB-coördinatie Dialoog en de FPG. Doel is om, met inachtneming van de verbondenheid met het Jodendom en de Joden die Christenen van nature eigen hoort te zijn, de feiten van 60 jaar staat Israël onder ogen te zien. Hoofdspreker is drs. Douwe van der Sluis, die vele jaren studiereizen in Israël en Palestina en ontmoetingen tussen Joodse en Arabische jongeren organiseerde. Gevraagd zijn ook een spreker van Joodse en van Palestijnse zijde. Er zal een kleine toegangsprijs gevraagd worden. Voor definitieve gegevens en het precieze tijdstip zie de website van de FPG, onder "Agenda".

Symposium en opening academiejaar

De FPG nam op donderdag 25 september afscheid van twee hoogleraren wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd: prof. dr. Willy Willems, tevens rector, en prof. dr. Jurjen Wiersma. Aan prof. Wiersma werd een feestbundel aangeboden op een symposium in de Graanmarktkerk op dezelfde dag. Deze bundel is tevens nr. 13 van het faculteitsjaarboek, *Analecta Bruxellensia* (zie hieronder). Prof. Willems hield zijn afscheidscollege 'Op zoek naar Hildegard van Bingen', op de plechtige opening van het academiejaar in de Museumkerk later op de dag. Aan hem zal volgend jaar eveneens een feestbundel worden aangeboden, nr. 14 van het jaarboek. Beide hoogleraren zullen als 'faculteits-professor' op verzoek nog vijf jaar academische werkzaamheden blijven verrichten voor de FPG.

Afscheidsbundel

"Europe Between Wars: Bonhoeffer, the Struggle for Peace, and the Cultural Heritage. A Salute to Jurjen Wiersma (*Analecta Bruxellensia* 13, 2008)."

Red.: A.M. Reijnen en P.J. Tomson. Shaker Media, Maasricht. ISBN 978-90-489-0003-9, 212 pp. € 14,90.

Te bekomen bij de uitgever: <http://www.shaker-media.eu/nl/>, keuze "Bookshop".

Het boek dat aan prof. Wiersma is aangeboden weerspiegelt enkele kernpunten van zijn belangstelling.

De Duitse protestantse theoloog die bekend werd vanwege zijn actieve deelname aan een aanslag tegen Hitler, Dietrich Bonhoeffer, heeft al jaren Wiersma's aandacht, en hij is al jaren lid van het Bonhoeffer-gezelschap. De vragen van oorlog en vrede, waar ook Bonhoeffer zich mee bemoeide, hebben heel Wiersma's theologen-bestaan gedomineerd. Een meer recent thema in Wiersma's werk is de vraag naar Europese identiteit in verband met de culturele traditie van het oude continent.

Uit de inhoud: *H. Martin Rumscheidt*, Discipleship between conflicting commandments: Dietrich Bonhoeffer in the conspiracy against Hitler; *Gerard Dekker*, Kerk en wereld bij Bonhoeffer; *Pieter M. Bouman*, 'The Decade to Overcome Violence' in an ecumenical perspective; *Theo Boer*, With Michael Walzer towards a just peace; *Dorothea Erbele-Küster*, Stemmen gesmoord door oorlog en geweld: Jeftha's dochter aan het woord (Rechters 11:29-40); *Peter J. Tomson*, 'I have not come to bring peace, but a sword': the historical Jesus and his message; *Anne Marie Reijnen*, Seeking truth, seeing beauty: theology and the arts. A tribute to Van der Leeuw; *Jean-Loup Seban*, Freedom of the press and blasphemy in the Seven Provinces; *Jaap de Lange*, Spiritualiteit en godsdienstonderwijs. Aandachtspunten en mogelijkheden.

Informatie

- op de website <http://protestafac.ac.be>
- bij de decaan, prof. Peter Tomson (02/527.03.08 of +31/878.767.957, pjtomson@evonet.be)
- bij de secretaresse, mw. Anne Joué (02/735.67.46, info@protestafac.ac.be).

Een greep uit het vormingsaanbod van vzw Motief

Maatschappij en actualiteit

Geweldloze weerbaarheid – Palestijn heeft een droom (i.s.m. vzw Opstaan)

Inhoud:	We hebben de unieke kans om te luisteren naar initiatieven van geweldloos verzet in Palestina.
Spreekers:	Nafez Assaily, geweldloos vredeswerker, stichter 'Library on Wheels for non violence and peace' en Jan Weuts, dienst buitenland, Caritas International België
Datum:	De lezing wordt twee maal gegeven. Antwerpen, 12 november 2008 van 20u tot 22u15. Brussel, 13 november van 13.30 tot 15u45.
Plaats:	Antwerpen, Zaal Chapo, Statiestraat 146 in Berchem. Brussel, De Markten, Oude Graanmarkt
Prijs:	€ 5

Bijbelse Leerhuizen

Samenscholen rond actualiteit en Bijbel

Inhoud module 1:	fragmenten uit Bijbel en Koran: terrorisme voor/tegen God; verlossing van geweld; de linkerwang; zwaarden en ploegijzers
Inhoud module 2:	fragmenten uit Genesis en Jesaja: creationisme en darwinisme en schepping in de Schriften
Spreekers:	Elke Vandepierre, agogisch theologisch werker, Remi Verwimp, agogisch theoloog.
Data:	Religie en geweld: 2 zaterdagen, 22 en 29 november 2008 van 9.30u tot 16u De aap die mens moet worden, 7 en 21 januari en 4 februari 2009 van 19.30u tot 22u
Plaats:	Zaal Chapo, Statiestraat 146 in Berchem
Prijs:	€ 20 per module

*info en inschrijvingen: Renilde Everaert – info.motief@skynet.be
03/216.94.83 - Boomsesteenweg 269, 2020 Antwerpen - www.motief.org*

Groeten van onze partners uit Zuid-Afrika

Namens onze VPKB en de Coördinatie Kerk en Wereld mocht ik de synode van de Verenigende Gereformeerde Kerk (VGK - onze partnerkerk) in Zuid-Afrika bijwonen. Zij hield haar vijfde algemene synode in Hammanskraal ten noorden van Pretoria van 29 september tot 5 oktober jongstleden. Het thema van de synode was: “Eenheid in verscheidenheid”. Prof. Thias Kgatla, die herkozen werd als voorzitter, gaf in dit verband een krachtige boodschap aan de hand van 1 Korintiërs 12.

De VGK is een kerk met maar liefst zo’n kleine 800 gemeentes. Een reus vergeleken met onze VPKB. Maar als partners zijn we één in Christus en verbonden met elkaar door de Belhar belijdenis (de belijdenis die de apartheid overwon).

De synode is een grootse ontmoeting van afgevaardigden uit de gemeentes die over een immens land verspreid zijn. Ontmoeting en uitwisseling is derhalve een belangrijk onderdeel van de synode. Een ander belangrijk aspect is het vieren dat je samen kerk mag zijn en de genade en vrede van de Heer mag beleven en uitdragen in een land waar nog zoveel geloof, verdeeldheid en armoede heerst. Er wordt dan ook naar hartelust en swingend gezongen en in de handen geklapt voor de Heer. Een synode daar is een feest.

Een feestelijke synode wil uiteraard niet zeggen dat er geen ernstige zaken en goed voorbereide dossiers ter tafel kwamen en grondig besproken werden. De grote topics van de synode waren de verkiezingen van een nieuwe voorzitter en het moderamen of de synodale

raad, de eenheidsgesprekken met de blanke kerk, de interne eenheid en versterking, de dienst en het getuigenis van de kerk in Zuid-Afrika en de kwestie homofilie.

Vanwege de aanslepende weigering van de blanke kerk, de Nederduits Gereformeerde Kerk (NGK) om de Belhar belijdenis in de constitutie op te nemen en om tot een organische hereniging te komen werd besloten de gesprekken voorlopig op te schorten. De synode besloot om de WARC (World Alliance of Reformed Churches) te vragen om te bemiddelen.

De VGK wil niet langer afwachten maar zal voortaan prioriteit geven aan de opbouw en versterking van de eigen kerkstructuren.

Tijdens de synode kwam de bespreking van de coördinatie ‘Dienst en Getuigenis’ uitgebreid aan bod. Het betreft de programma’s waarin de VPKB sterk betrokken is, met name het thuiszorgproject voor HIV/AIDS patiënten, het KAP kamp (zendingsprogramma voor jongeren) en het MADIP (programma van de WARC om de ACCRA Belijdenis te promoten). Het voorstel om KAP 2010 in Zuid-Afrika te houden werd op enthousiasme onthaald.

Ook de zeven lokale partnerschappen tussen onze gemeentes kregen op de synode een forse aanmoediging en er hebben zich nieuwe kandidaat gemeentes gemeld. Het verslag en de aanbevelingen van de pastorale uitwisseling van dr. Egbert Rooze, die vorig jaar drie maanden in de VGK werkte, werd zeer goed ontvangen. Inmiddels heeft een Zuid-Afrikaanse predikant zich kandidaat gesteld voor een wederkerige uitwisseling in onze kerk.

Het was een voorrecht om op de synode aanwezig te mogen zijn en te kunnen genieten van de sfeer en de inspiratie die er van uitging.

Gezegd door dit alles en door de fijne contacten met de andere internationale afgevaardigden, ben ik moe maar tevreden huiswaarts gekeerd: Zending vervuld, zending gaat door!

Ds. Marc Loos

Coördinator Nederlandstalig van de Commissie Kerk en Wereld van de V.P.K.B.

Met engelen te zingen

Ik heb de stilte aangetikt,
Ik vroeg haar met weinig woorden
of ik binnen rusten mocht,
Want ik was zo moe van het lawaai van alledag;
En de stilte liet me toe.

En in de stilte heb ik water horen zingen in de beken;
En langs rotsen floot de wind haar melodie;
En aan de bomen ruisten bladeren hun taal;
En heel de wereld leefde op in een biddend lied.

Ik heb het mogen horen
Toen ik daar te rusten zat in die genadetuin van God;
Want ik was zo moe van het lawaai van alledag,
Van het jachtige verkeer, de snelle tred;
Van de chaos, van de herrie, van de haast.

Maar dat is voorbij gegaan;
Verzaligd heb ik in Gods stilte zijn stem beluisterd
In het leven om me heen.
Zelfs de allerkleinste kelen trillen klanken naar de wereld;
Alle zielen, zelfs de bloemen zingen langzaamaan naar rust...

Het is het wonder van de schepping!
De godgegeven tonen van het leven,
Geheiligd tot een lied, een hemels gezang...
Ballades voor de engelen...

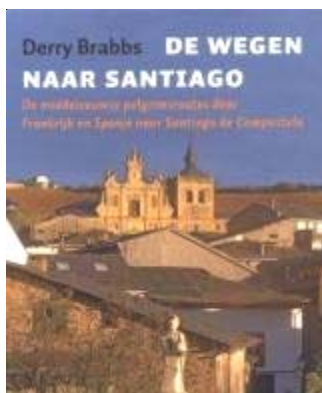
Uit de weldaad van Gods stilte ben ik verkwikt teruggekeerd.

(Foto : Ernst VEEN)

(auteur onbekend, gevonden op <http://www.kuleuven.be/thomas/pastoraal/vieringen/4ing.php?id=99>)

Over bezinning, Calvijn en reizen...

Pelgrimsroutes zijn weer 'in'. Dat bewijst de literaire boekenoogst van de laatste twee, drie jaar. Pelgrims leggen niet alleen te voet, per trein, bus of fiets een pelgrimstocht af, ze voltrekken ook een innerlijke reis. Hoe ver je reist, heeft immers niets met afstand te maken. Het kan ook innerlijk, door meditatie of het lezen van een boek. Het best ga je echter zelf op reis. Dan adem je weer op, kijkt met nieuwe ogen naar jezelf en denkt weer na over oorsprong, doel en zin van het leven. Kortom: reizen trekt sporen in de ziel! Dat het gaan van een pelgrimsweg en het uitzien naar een eindbestemming met de mens iets doet, dat weet ook de bijbel al. Gods oude verhalenboek is immers het reisboek par excellence. Mensen gaan in

de verhalen over en weer, bezoeken elkaar, komen elkaar tegen en komen onderweg vaak tot inkeer. Wie kent niet de verhalen van de verloren zoon, het joodse volk dat uit Egypte wegtrekt, Maria die bij haar nicht Elisabeth op bezoek gaat, Jezus die het land doortrekt en Paulus die de wereldzee bevaart...?

Pilgrim's Progress

Ook in veel laat-middeleeuwse, moraliteitsverhalen, staat het reizen voorop. *Le pèlerinage de la vie humaine* van de Franse Cisterciënzer Guillaume de Diguilevilles uit 1330 combineert een allegorische levensreis en psychomachie of de strijd tussen gepersonificeerde deugden en ondeugden. De Nederlander Jansen van Barrefelt (we zijn in de Reformatie) publiceert in 1580 bij de Antwerpse drukker Christoffel Plantin *Een geestelikcke Reyse eens Jongelincx, na het landt van Vreden*. En Jan Luyken illustreert enkele decennia later een gedicht dat het verhaal vertelt van de aardse pelgrim die op reis is naar zijn vaders huis en naar de hemelse stad Jeruzalem, "uw rechte moeder". 1678 is echter een hoogtepunt. Dan publiceert de Engelse ketellapper John Bunyan *The Pilgrim's Progress*, dat het leven ziet als een lange tocht door de woestijn, met aankomst in het land van belofte. Hij is een Baptist, geen calvinist, maar neemt wel een thema op dat ook Johannes Calvijn al heeft beziggehouden. Calvijn is een balling in Zwitserland, op de vlucht voor de Franse repressie en dat grijpt hem diep aan. Hij schrijft: "Wij weten maar al te goed, hoe ellendig het is ver van het vaderland te moeten leven..."

Ook Calvijn weet dus goed wat het is om met de pelgrimsstaf op weg te gaan! Later zal men Bunyans verhaal ook illustreren met de beroemde plaat van de brede en de smalle weg. De pelgrim op weg naar de eeuwigheid heeft twee mogelijkheden: het leven en de dood. Kiest dan het leven opdat gij leeft, gij en uw nageslacht (Deut. 30)!

En vandaag?

Pelgrimeren kan een mens op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door zoals 180.000 andere pelgrims in 2004 op de fiets of te voet Europa door te trekken, naar Santiago. In een schitterend geïllustreerd boek *De Wegen naar Santiago, Middeleeuwse pelgrimsroutes door Frankrijk en Spanje naar Santiago de Compostela* neemt de auteur de lezer alvast mee alsof hij de reis persoonlijk maakt. Een zeldzaam boek, omdat het zich nauwelijks laat neerleggen. Men wil immers verder op ontdekkingsstocht, doorheen Frankrijk en Spanje, van dorp tot dorp, van kerk tot kerk, van stad tot stad. Het is een soort geïllustreerde reisgids die echter niet loslaat vanwege de rijke schat aan cultuurhistorisch commentaar en de grote zeggingskracht van de mooie fo-

to's en passende teksten. Ook het nieuwe tijdschrift *TussenRuimte*, waarvan de colofon vermeldt dat het is uitgegeven in samenwerking met de Verenigde Protestantse Kerk in België, publiceerde in september jongstleden een themanummer over Religie en Pelgrimage. En ja, het tijdschrift zet in met de verwijzing naar het boek *Handelingen van de Apostelen*, waarin men de eerste christenen aanhangers van de weg noemt en geen aanhangers van de leer! Ook dat stemt tot nadenken. Het beeld van de weg is immers krachtig. Geloven is niet iets statisch, maar iets dynamisch, iets wat je in gang zet en doet voortgaan soms tegen wind en regen in. Bij het lezen van het boek over de wegen naar Santiago, beving mij nog eens hetzelfde gevoel dat we hadden toen we twee jaar na elkaar de weg naar Burgos (in Spanje op de Camino naar Santiago) insloegen en dat *TussenRuimte* in zeven kernwoorden samenvat. Wie zich laat meenemen of zelf op stap gaat leert vertragen, vereenvoudigen, verdichten. Gebeurtenissen uit het verleden worden herkauwd en krijgen een plek. Je leert daardoor beseffen niet alles in handen te kunnen houden en te moeten loslaten, verstillen en weer ontvankelijk worden voor de verwondering. Het geeft je een gevoel van verbondenheid met de grond der dingen, met God en jezelf. Het prikkelt je verbeelding en geeft je nieuw vertrouwen. Kortom: pelgrimerend reizen is méér dan op weg gaan. Het is bewegen en zelf bewogen worden. Het is leren dat alles wat je meeneemt je rugzak verzwaart, maar alles wat je thuislaat je bestaan eenvoudiger maakt. Of het nu Rome, Jeruzalem, Santiago of Genève is waar men heentrekt, het zijn even zovele mogelijkheden voor een innerlijk gesprek met jezelf, met anderen en met God. Het is goed om dat op de drempel van het Calvijnjaar nog eens te onderstrepen.

Dr. Guy LIAGRE

TussenRuimte, Tijdschrift voor interculturele theologie, 2008/3. (36 euro) tussenruimte@antenna.nl

D. Brabbs, *De Wegen naar Santiago, Middeleeuwse pelgrimsroutes door Frankrijk en Spanje naar Santiago de Compostela*, Ten Have Baarn 2008. (29,90 euro)

Op 't Geuzenkerkhof

“O God, die droeg ons voorgeslacht”

Op de dag dat vele mensen hun geliefden herdenken, gaan wij naar één van de mooiste kerkhoven van Vlaanderen, het kerkhof in de Geuzenhoek van St. Maria Horebeke in de Vlaamse Ardennen.

In Horebeke leven sinds de Reformatie protestanten met de erenaam “Bosgeuzen”. Daarom is dit kerkhof zo intiem met families die er rusten van geslacht tot geslacht.

In de schaduw van een eeuwenoude treurbeuk, bij de verse en oude graven, vertellen Willy, Hilda, Cornelis, Sofie en kleine Hendrik over hun herinneringen, hun verdriet en geloof.

Realisatie: David De Decker
david@dddproductions.be
 Tel. 0495/412.473

Productie: Antoinette Panhuis
antoinette.panhuis@swing.be
 Tel. 02/230.52.22

Protestantse Solidariteit

zoekt een verantwoordelijke voor fondsenwerving

Missie

Een politiek en strategie van fondsenwerving voorstellen, evenals de nodige werkmiddelen bepalen.
Aangepaste en gediversifieerde activiteiten organiseren om voldoende financiële inkomsten (overwegend privé, een enkele keer van instellingen) voor Protestantse Solidariteit te verzekeren.
Een goede transparantie en ethiek in de fondsenwerving promoten.

Taken

- De actuele strategie van fondsenwerving met haar zwakke en sterke punten analyseren.
- Een nieuwe strategie van fondsenwerving uitwerken die aangepast is aan de context van PS.
- Een actieplan op korte, middellange en lange termijn opstellen.
- Deelnemen aan het uitvoeren van dat actieplan.
- Administratieve, financiële en publicitaire taken hiermee verbonden uitvoeren.
- De opvolging van de fondsenwerving en de budgetcontrole verzekeren.
- De nieuwe strategie evalueren.

Profiel

- Universitair diploma of diploma van hoger onderwijs en/of ervaring in een gelijkaardige functie
- Vaardigheid om zich schriftelijk en mondeling uit te drukken
- Goede organisatie en coördinatie capaciteit
- Goede initiatiefnemer die zich kan aanpassen aan onvoorziene omstandigheden
- Sociale vaardigheden
- Discipline om administratieve taken uit te voeren
- Tweetalig Nederlands-Frans, en kennis van het Engels is noodzakelijk

Modaliteiten en duur van aanwerving

Halftijdse betrekking van beperkte duur van 1 november 2008 tot 30 juni 2009. Voorwaarden van het Fonds Sociale Maribel CP 329 - Waalse Gemeenschap - maaltijdcheques en transportkosten.

Kandidaten dienen hun CV en motiveringsbrief op te sturen naar

Eric Jehin
Protestantse Solidariteit
Brogniezstraat 46
1070 Brussel

of per email naar

e.jehin@epub.be of per fax 0032 (0)2 520 61 80

Antwerpse commissie ziekenhuisaalmoezenierdienst

is in verband met het vertrek van één van de huidige ziekenhuisaalmoezeniers per 1 maart 2009 op zoek naar

een protestants-evangelische ziekenhuisaalmoezenier (m/v)

voor de geestelijke verzorging in de ziekenhuizen van ZiekenhuisNetwerk Antwerpen (ZNA) en in de rust- en verzorgingstehuizen van het OCMW Antwerpen.

Het betreft een halftijdse functie in dienst van het ZNA. De aalmoezenier maakt daar deel uit van het team Levensbeschouwelijke Zorg.

Tot het takenpakket van de aalmoezenier behoort o.a.:

- het bieden van pastorale zorg aan patiënten en residenten van protestantse en evangelische levens-overtuiging en hun familie, die daar om vragen
- het uitvoeren van liturgische taken, waaronder het verzorgen van uitvaartdiensten
- interdisciplinaire samenwerking en overleg met collega's van andere levensovertuigingen en andere diensten binnen de instellingen
- het present stellen van de protestants-evangelische levensovertuiging (in haar veelkleurigheid) in commissies en in de werking van de instellingen, onder meer door het mee verzorgen van informatieve lessen rond de protestants-evangelische levensbeschouwing en door contacten met personeel en directies
- het mee ontwikkelen van beleid rond en een verdere uitbouw van het protestants-evangelische ziekenhuisaalmoezenierschap in Antwerpen
- het onderhouden van contacten met de protestantse en evangelische kerken die samenwerken in de Antwerpse begeleidingscommissie.

Functie-eisen:

- theologisch-pastorale vorming (minimaal bachelor) of vergelijkbare opleiding
- ervaring in (categoriaal) pastoraat
- zelfstandig kunnen functioneren in de complexe wereld van het ziekenhuiswezen
- communicatieve persoonlijkheid en vaardigheden
- open benadering van de diversiteit in geloofsbeleving
- oecumenische gezindheid en bereidheid om – in teamverband – samen te werken met collega's van rooms-katholieke en vrijzinnige signatuur
- bereidheid tot permanente bijscholing en ontvangen van supervisie
- betrokken lid van een protestantse of evangelische gemeente

Gezien de gespreide ligging van de betreffende instellingen is het wenselijk over een eigen vervoermiddel te beschikken.

De functie van ziekenhuisaalmoezenier wordt door het ZNA vergoed volgens vastgestelde barema's.

Nadere informatie over de inhoud van de functie kan worden verkregen bij de aalmoezenier:

Petra Schipper, 016-26.18.43 en 0486 -12.50.44, p.schipper@telenet.be

Schriftelijke sollicitaties met CV kunnen tot uiterlijk 10 december 2008 gericht worden aan:

Sollicitatiecommissie ziekenhuisaalmoezenierschap Antwerpen
t.a.v. Ina Koeman, Guldensporenstraat 18 - 2140 Borgerhout

Protestantse Radio- & TV-uitzendingen

Programma-Informatie
november 2008

Radio:

VRT/Radio 1

op woensdag omstreeks 20.03u.

Productie Frank MARIVOET

12 november	Mens voor de mensen zijn
Liever niet alleen
26 november	Wereld aidsdag : Stigma,
Wat doet de kerk eraan ?
door Protestantse Solidariteit

Televisie:

VRT op TV "één" en "canvas" op zondag

productie Antoinette PANHUIS

om 10.15u. op "één" en om 23.10u. op "canvas"

02 november	"Op 't Geuzenkerkhof"

Contact: Frank Marivoet, C. Meunierstraat 85/0002,
3000 Leuven

Web-Site: <http://www.vpkb.be/pro>

Kerken in België

Bent u met vakantie of op weekend in België en wenst u graag een kerkdienst bij te wonen, surf dan naar onze website www.arpee.be waar u onder het kopje "Adressen" voor "Kerken" kiest. Er zijn verscheidene zoekmogelijkheden : per provincie, per taal, per denominatie, per postnummer of op naam van de Kerk. U vindt er ook een lijst van alle kerken in België, die behoren tot de Administratie Raad voor de Protestants-Evangelische Eredienst.

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Dr. Guy Liagre

Redactieteam

Judith van Vooren
Bea Smetryns-Baetens
Ernst Veen
Dick Wursten

Redactieadres:

Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel

tel.: +32-(0)2-511 44 71

fax.: +32-(0)2-511 28 90

E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Web-site Internet:

<http://www.protestanet.be/VPKB>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 15,00 Euro
- Groepsabonnement: 12,50 Euro
(vanaf minimum
5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 20,00 Euro

Storten

kan op rekeningnummer 068-0715800-64 van
de Verenigde Protestantse Kerk in België,
Marsveldstraat 5, 1050 Brussel.

IBAN BE29 0680 7158 0064

BIC GKCCBEBB

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Sluitingsdatum volgende

Kerkmozaïek : 19 november 2008.